

Šmilův DAF

13. chešvan 5770
31. říjen 2009začátek šabatu: 16:24
konec šabatu: 17:30

Lech lecha

Časy z Kaluach.net pro týden této sidry
čas tfilin 5:43 | šma jisrael do 8:17 | mincha od 12:10
západ slunce 16:41 | tři hvězdy 17:14

Sidra v číslech

3. paraša v Tóře (z 54), 3. paraše v knize Berešit (z 12), 7 paršiot, 3 otevřené, 4 zavřené, skládá se z 126 vět, 1686 slov a 6336 písmen, obsahuje 1 příkaz, konkrétně [obřízku](#)

Alijot v kostce

Kohen: Bůh vyzývá Avrama k opuštění rodné země a nařizuje mu cestu do země, „kterou mu ukáže“. Ramban si všímá stupňování příkazu od relativně snazšího opuštění bydliště, přes těžší opuštění rodného místa po velmi obtížné opuštění vlastní rodiny. Někteří komentáři se ptají: „Co je těžké na opuštění země, ve které vás odsoudili k smrti a hodili do ohnivě pece?“ Odpovědí je znalost lidské psychiky – nezáleží na tom, jak těžké podmínky opouštíte, ani jak moc toužíte po novém a lepším životě, vždy ve vás zůstanou sentimentální vzpomínky na „starou dobrou zemi“ a „staré dobré časy“. V předvečer výročí Listopadu 1989 zajímavá poznámka. Bůh Avramovi slibuje nespočetné potomstvo. Sedmdesát pětiletý Avram s manželkou Saraj a synovcem Lotem vstupují do oné zaslíbené země, kde na ně čeká hladomor a vynucený sestup do Egypta. Ramban se domnívá, že Avram velmi zhrěšil, když opustil zaslíbenou zem (byť tam propukl hladomor) a vydával Saraj v Egyptě za svou sestru. Za trest, podle Rambana, čekal Avramovi potomky egyptský exil. Zajímavé je, že Pirkej Avot sestup do Egypta počítají za jednu z deseti zkoušek, v kterých Avraham obstál. Jako kdyby chování v krizové chvíli a její vliv na víru člověka byly dvě odlišné věci.

Levi: Avram vydává Saraj za svou sestru, která se zalíbí samotnému Faraónovi. Nakonec vše dobře dopadne a Avram se vrací do Izraele se svou ženou, se synovcem Lotem a obtěžkán dary. V Izraeli Avram staví oltář Jedinému Bohu.

Šliší: Lot se rozchází s Avramem a usazuje se v bohaté a úrodné oblasti Sodomy (SDOM). Tóra nás informuje o zkaženosti Sodomy, čímž zároveň vrhá negativní světlo na Lotovy priority.

Revií: Válka čtyř králů (z oblasti dnešního Iráku) proti pěti lokálním vládcům v Kenaánu. Avram zachraňuje zajatého Lota. Setkání Avrama s Malki-Cedekem, králem města Šalem, což je podle tradice (Jeru)šalem.

Chamiší: Bůh slibuje Avramovi potomků jako hvězd na nebi. Avram jako první člověk nazývá Boha svým pánem (ADON).

Šiší: Bůh uzavírá s Avramem smlouvu (BRIT BEJN HABETARIM). Avramovi se narodí syn (se služebnou Hagar), který se později stane praotcem Arabů (JIŠMAEL).

Švii: Bůh s Avrahamem uzavírá novou smlouvu, ve kterému mu slibuje potomka (se Sárrou) a věčný nárok na zemi Izrael. Symbole této smlouvy je obřízka (BRIT MILA).

Haftara (Ješajahu 40:27-41:16): Tak jako Bůh uzavřel smlouvu s Avrahamem, uzavřel smlouvu i s celým Izraelem.

Fotografie týdne

We've made a strategic decision to turn Turkey into just another backward anti-Israeli Muslim country

Turecko ruší svůj sňatek z rozumu. Turecko-izraelské vztahy patřily k anomáliím, ale zároveň k základním stavebním kamenům blízkovýchodní politiky. Turecko bylo jednou z mála muslimských zemí, které udržovaly s Izraelem regulérní, a v některých ohledech dokonce nadstandardní vztahy. Vzájemné vztahy se však zřetelně horší. Na začátku roku turecká vláda tvrdě kritizovala izraelské operace proti Hamasu v Gaze a začátkem tohoto měsíce Turecko bezprecedentně odmítlo, aby se izraelské letectvo zúčastnilo cvičení států NATO. Vzájemné neshody vyvrcholily před několika dny, kdy turecká televize

odvysílala první díl hraného seriálu, který se zabývá válkou v Gaze. Izraelští vojáci v něm záměrně zabíjejí, někdy i ve zpomaleném záběru, palestinské děti.

Soutěž: Velikáni

Prohlédněte si velikána na obrázku a na doopravdy.cz/judaismus/index.php/Kategorie:Velikáni si zkontrolujte, zda jste hádali správně. (Nápověda: učitel rav Kooka)

Děti se učí Tóru s Mibereshit.org

		
Bůh přikázal Avramovi, aby opustil rodnou zemi a vydal se do země, v níž se stane velkým n-----m.	75letý Avram, jeho žena Saraj, synovec Lot a mnoho jejich n-----ů dorazilo do země Kenaán.	Bůh řekl Avramovi: „Toto je ta země, kterou dávám tobě a tvým dětem. A Avram postavil Bohu o---ř.
		
Avram měl veliká stáda a jeho p-----i se hádali s Lotovými. Proto se Avram a Lot od sebe oddělili.	Bůh řekl Avramovi: „Podívej se na nebe a spočítej h----y, můžeš-li. Tolik budeš mít potomků.	Bůh řekl Avramovi: „Požehnám tvé ženě a ona ti p-----í syna.“

Rabbi Jonathan Sacks: Drama o čtyřech dějstvích

Mezi stvořením světa a Avrahamovým vyvolením vypráví Tóra čtyři příběhy. O Adamovi a Chavě, o Kainovi a Hevelovi, o potopě světa a o babylonské věži. Mají tyto příběhy něco společného? Jsou něčím víc než jen tím, že se staly? Pojí je nějaká vnitřní logika? Uvidíme, že ano.

První příběh je o Adamovi, Chavě a zakázaném ovoci. Lidé zakázané ovoce ochutnali, zastyděli se za svou nahotu a Bůh se jich ptal, co se stalo. Muž hází vinu na ženu, ta obviňuje hada. Oba popírají vlastní odpovědnost. „To jsem nebyl já, není to má chyba.“ Oba se vydávají za oběť.

I druhý příběh je dobře znám. Kain a Hevel přinesli Bohu oběti. Hevelova oběť byla přijata, Kainova nikoliv. Kain v hněvu Hevela zabil, a my si můžeme přečíst další slavný dialog v němž Kain odmítá svou morální odpovědnost. „Nejsem strážcem svého bratra.“ Nejsem odpovědný za jeho bezpečnost. Udělal jsem to, chtěl jsem to udělat. Proč bych to neměl dělat? Kain nechápal rozdíl mezi „mohu, dokážu“ a „smím“.

Třetí v řadě je Noach (Noe). Noach byl sice spravedlivý muž, ale žádný hrdina. Byl zrozen za velkého očekávání. „On nás utěší,“ řekl o něm jeho otec Lamech, když mu dával jméno. Noach ale lidstvo nezachránil. Postaral se jen o sebe a svou rodinu. Mystická kniha Zohar srovnává Noacha s Mošem. Moše (Mojžíš) se modlil za záchranu své generace, Noach ne. Ke konci jeho příběhu vidíme, jak se opilý Noach válí na zemi. Není možné přežít sám, to není přežití. „Zachraň se každý sám!“ není židovským principem. Musíme se snažit zachránit i druhé. Nemůžeme se starat jen o sebe. Noach

zklamal ve své zkoušce odpovědnosti za druhé.

Po potopě následuje čtvrtý příběh – stavba babylonské věže. V čem spočíval hřích jejich stavitelů? Text biblického příběhu obsahuje dva klíčové výrazy. Vše začíná a končí slovy „celá země“, mezi kterými se objevují podobně znějící: ŠAM, ŠEM, ŠAMAJIM, česky „tam“, „jméno“ a „nebe“. Celý příběh je tedy rezonancí první věty Tóry „Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi“. Nebe je Božím místem, země je prostorem určeným pro člověka. Pokusem postavit věž až do nebe se lidé chtěli stát bohy. Co to ale má společného s odpovědností? Ne náhodou znamená slovo odpovědnost povinnost někomu se „zodpovídat“. V hebrejštině se odpovědnost řekne ACHRAJUT, v němž zase slyšíme slovo ACHER, které česky znamená „někdo jiný“. Odpovědní jsme vždy někomu jinému. Někomu, kdo má právo se nás vyptávat. V judaismu je tím „někdo“ samozřejmě Bůh, kterému jsme za své činy odpovědní.

Když se chtěli stavitelé babylonské věže vydrápat až nahoru do nebe, jako by říkali „chceme zaujmout Boží místo“. Nechceme Mu být odpovědní. Chceme stvořit prostředí, ve kterém si můžeme dělat, co chceme. Babylonská věž je popřením samé podstaty naší odpovědnosti, popřením představy, že nad námi někdo stojí. Někdo, kdo má právo se nás ptát a požadovat po nás odpověď.

Tóra nám nabízí ukázkovou lekci z vývojové psychologie. Její jemnost a hloubku bychom nikdy neměli podceňovat. Je prvním, ale stále tím největším textem o lidské podstatě, o růstu z „prachu země“ k „Božímu obrazu“.